

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

JĘZYK LITEWSKI

Poziom rozszerzony

TEST DIAGNOSTYCZNY

Symbol arkusza

MMLL-R0-**100**-2212

DATA: **19 grudnia 2022 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

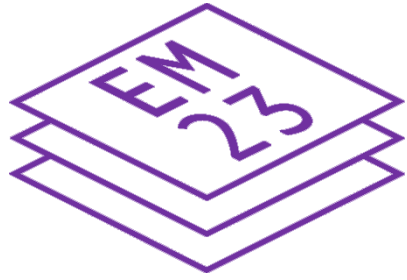
CZAS TRWANIA: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny zawiera 14 stron.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Możesz korzystać ze słownika językowego.

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)

Poziom podstawowy

Martynas Mažvydas, *Katekizmo prasti žodžiai (Knygelės pačios bylo)*
Mikalojus Daukša, *Postilė (Prakalba į malonųjį skaitytoją)*
Kristijonas Donelaitis, *Metai, Pasakėčios*
Motiejus Valančius, *Palangos Juzė*
Antanas Baranauskas, *Anykščių šilelis, Dainu dainelę*
Žemaitė, *Petras Kurlėlis*
Vincas Kudirkas, *Laisvos valandos*, wybrane wiersze, w tym: *Tautiška giesmė*
Maironis, *Pavasario balsai*, wybrane wiersze, w tym: *Kur bėga Šešupė, Mano gimtinė, Aš norėčiau prikelti*
Keturakis, *Amerika pirtyje*
Vydūnas, *Tėvynė ir žmogus* (iš *Septyni šimtmečiai vokiečių ir lietuvių santykių*)
Vaižgantas, *Dėdės ir dėdienės*
Šatrijos Ragana, *Irkos tragedija*
Vincas Krėvė, *Dainavos krašto senų žmonių padavimai*, wybrane podania, w tym: *Daina apie Arą; Raganius, Skirgaila, Bedievis*
Antanas Vienuolis, *Užkeiktieji vienuoliai, Paskenduolė*
Ignas Šeinius, *Kuprelis*
Kazys Binkis, *100 pavasarių*, wybrane wiersze, w tym: *Vėjavaikis, Vokiškas pavasaris*
Vincas Mykolaitis-Putinas, *Altorių šešėly I d., Margi sakalai, Vergas*
Jonas Biliūnas, *Liūdna pasaka, Vagis*
Balys Sruoga, *Dievų miškas*
Ieva Simonaitytė, *Vilius Karalius*
Salomėja Nėris, *Diemedžiu žydėsiu, Žvaigždė – jaunystė, Prie didelio kelio*, wybrane wiersze, w tym: *Maironiui, Partizanai miškuos, Prie didelio kelio, Lietuvai*
Kazys Boruta, *Baltaragio malūnas*
Ananas Miškinis, *Psalmės*
Bernardas Brazdžionis, *Poezijos pilnatis*, wybrane wiersze, w tym: *Aš čia – gyva, Šaukiu aš tautą, Ažuolas, Lietuviškam žodžiui, Be motinos tėvynės (Malda)*
Albinas Žukauskas, *Poringės* (iš *Rinkiniai raštai II t.*), wybrane wiersze, w tym: *Bubeliai, Sena troba*
Iš Juozo Vainos tautosakos rinkinių, *Nuo Punsko iki Seinų I d.*
Kazys Bradūnas, *Svetimoji duona* (skyrus iš rinkinės *Prie vieno stalo*), wybrane wiersze, w tym: *Egzodo poetai, Mane pašaukė žemėje gimti, Be tėvynės*
Vytautas Mačernis, *Vizijos*
Justinas Marcinkevičius, *Mindaugas, Mažvydas (Pirma dalis, Epilogas)*; wybrane wiersze, w tym: *O tėviške, Lopšinė gimtinei ir motinai*
Romualdas Granauskas, *Gyvenimas po klevu*
Marcelijus Martinaitis, *Kukučio baladės*, wybrane wiersze, w tym: *Kukutis važiuoja pilnu troleibusu, Kukutis nori pamatyti tėvynę*
Vanda Juknaitė, *Išsiduosį. Balsu*
Birutė Jonuškaitė, *Rugių laukas*, wybrane opowiadania, w tym: *Velykos*
Jurga Ivanauskaitė, *Kaip užsiauginti baimę.*

Poziom rozszerzony

Vaižgantas, *Nebylys*

Vincas Mykolaitis-Putinas, *Altorių šešėly*

Antanas Škėma, *Balta drobulė (14 skyrius)*

Juozas Aputis, *Šūvis po Marazyno ąžuolu*

Romualdas Granauskas, *Su peteliške ant lūpų*

Sigitas Geda, *Giesmė apie pasaulio medį*

Ričardas Gavelis, *Jauno žmogaus memuarai (Dvyliktas skyrius)*

Danutė Kalinauskaitė, *Išregistruoti vaiduoklį*

Aidas Marčėnas, *Lietaus uždanga, Ars poetika, Dovana.*

Inne lektury obowiązkowe zamieszczone w Informatorze o egzaminie maturalnym z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej od roku szkolnego 2022/2023, do których również można się odwołać

Poziom podstawowy

Antanas Vienažindys, *Kaipgi gražus, gražus*, wybrane wiersze, w tym: *Daina (Vietoj pratarmos)*, *Sudie, kvietkeli tu brangiausias!*

Paulius Širvys, *Neklauskit meilės vardo* (skyrius iš rinktinės *Ir nusinešė saulę miškai*), wybrane wiersze, w tym: *Ir pražydo linai*, *Ateisiu tylią naktį*, *Prie pasakų miesto*

Janina Degutytė, *Raudos*

Sigitas Birgelis, *Antanuko poringės* (skyrius iš rinktinės *Ožkiniai linų mėlynų*).

Pasirinkite vieną iš pateiktų temų ir parašykite rašinį.

- Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė nei **350 žodžių**.
- Pasirinktos temos numerį įrašykite langelyje.
- Rašinį rašykite nurodytame lauke. Nerašykite paraštėse.

1 tema (0–35)

Dvasinės būsenos ir gamtos reiškinių ryšys. Svarstykite interpretuodami ir lygindami pateiktus Aido Marčėno ir Kazio Binkio eilėraščius.

Aidas Marčėnas

Lietaus uždanga

Birželis įpusėja, kol kalbu.
Ir nesvarbu, ką noriu pasakyti.
Tamsa ir langas. Nepaliauja lyti.
Nemyliu nieko... Irgi nesvarbu.
„Atsimeni...“ Nereikia, pamiršau, –
tamsos gelmėn neįrašysi nieko.
Išspręsta viskas. Tai, kas pasilieka,
teprimena tik kvailą kaukių šou.

Už uždangos prasideda žiema.
Langai užšalę, aikštės užpustytos.
Sustingęs laikas. Neišaušęs rytas.
Vienatvės šaltis. Šalčio vienuma.
Girti barai ir netikri draugai.
Mirties artumas, skolos begalinės.
Degtukų skundai: „Neturi tėvynės.“
„Tikėki Dievą, pasibaigs vargai.“

Baisu ir juoda, ir jokios vilties,
peties ar balso, artimo paguodos, –
lietus ir langas... Bet už lango – sodas.
Lašai stuksena... Ir ūmai – išties,
lyg iš dangaus kas drąsintų balsu –
girdžiu: „Lietus plonom stiklinėm kojom
po visą sodą bėginėja... „Loja
naktį šunelis. Ir nebebaisu.

Tarytum brėkšta... Baigiasi naktis.
Aprimsta mintys ir lietaus ošimas.
Mirtis yra kvailiausias išrišimas, –
už uždangos nelaukia paslaptis.
Naktis ši buvo spąstai. Štai lietus
taip pat pasibaigė. Tad nieko naujo.
Lietus ir bakas – tiek gyvybės kraujo
gyvenus trisdešimt trejus metus.

<http://šaltiniai.info>

Kazys Binkis
Vėjavaikis

Pasikinkęs jauną vėją,
Vėtrą šaunią apkabinęs, –
Leidžiuos per padangių plynės
Su pavasariu lenktyniais.

Gulbės – kelią!
Gervės – kelią!
Debesų kelių didžiuoju
Aš važiuoju.

Mano skraistė lengvo rūko
Plasta padangėj ištisus.
Mano vėtra kai padūko –
Išsislapstė žvaigždės visos,
Mėnuo nuo dangaus paspruko.

Kas man vėją pažabotų?
Kas man vėtrą paviliotų?
Debesų keliu didžiuoju
Tik aš vienas tevažiuoju.

Lik, pavasari, tarp pievų! –
Gaudyk savo varles, sliekus...
Paukštės ilstančios, – sudievu!
Aš pralenkiau ir palieku.

<http://tekstai.lt>

2 tema (0–35)

Ar kalba ir tauta yra susijusios neatskiriama savybėmis? Svarstykite ir pagrįskite savo nuomonę remdamiesi pateiktu Renatos Šerelytės tekstu ir pasirinktais lietuvių literatūros tekstais.

Renata Šerelytė
Kaip šiandien plaka kalbos širdis?

Kalba yra toks įprastas mūsų kasdienio bendrabūvio įrankis, kad kartais nė nesusimąstome, o kas ji yra iš tikrųjų, kas mes esame joje, kaip mes įprasminame save kalba ir kalboje. Ar kalba yra tik socialinio bendrabūvio, priskiriant šiai sričiai ir politiką, ir kultūrą, ir visuomeninį gyvenimą, išraiška, ar ji yra ir filosofinė, o gal ir moralinė kategorija? Juk pasauliui globalėjant – o šis procesas tam tikra prasme reiškia ne plėtrą, o traukimąsi, mažėjimą, visa ko pasiekiamumą ir lokalizacijos nykimą – gali kilti klausimas, kam pasauliui reikia tiek kalbų, tarmių ir dialektų. Juk tai labai nepraktiška, juk visą laiką reikia mokytis ir stengtis susišnekėti, ir jausti diskomfortą dėl to, kad kažkas tavęs nesupranta ir tu kažko nesupranti.

Kai taip atsainiai žvelgiama į kalbos likimą, nedovanotinai banalu būtų sakyti, kad išnykus kalbai išnyksta ir tauta, niveliuojasi jos kultūra, prarandamas arealo žavesys, rūke ištirpsta istorija, nebelieka praeities kaip galingo kultūrinio ir dvasinio klodo, liudijančio dėkingumą ir išmintį, nublanksta ateitis kaip pažangos naratyvas. Kalba yra išskirtinis kiekvienos tautos dvasinis ir materialinis turtas, liudijantis valstybingumą ir nacionalinį orumą. [...]

Kita vertus, kas gi mus prikels ir pažadins iš moralinio sąstingio ir apsnūdimo, iš minčių tinginystės, iš idėjų bejėgystės, jei ne kalba? Nors daugybė sąvokų, įkūnijančių kilnius dalykus, šiuolaikiniame pasaulyje yra devaluotos ir iškreiptos, o kai kurios jau atvirai susilaukia ir patyčių, jos dar gali atgimti, jos gali atgauti savo tikrąją prasmę, tik tam reikia vieno paprasto dalyko – jeigu kalbi apie garbę, būk garbingas, jeigu bjauriesi melu, pats nemeluok, jeigu tau brangi laisvė – atskirk ją nuo savivalės. [...]

Negalime paneigti kalbos kaip malonės, suteiktos visiems – ir stipriesiems, ir silpniausiems. Kaip dovanos, skirtos susikalbėti, suprasti, išgirsti. Prikelti, išgydyti. Pajusti, kad esame unikalūs, brangūs, ypatingi. Kad iš kalbos kaip iš mažyčio grūdelio gali išaugti didžiulis medis, jungiantis gyvuosius ir mirusiuosius, praeitį ir dabartį, žemę ir dangų.

<https://manokrastas.lt>

WYPRACOWANIE

na temat nr

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Tabele wypełnia egzaminator!

		<i>Jeżeli 0 pkt – wskaż powód.</i>				
1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	0	1	<i>Brak lektury obowiązkowej.</i>	<i>Nie dotyczy problemu.</i>	<i>Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.</i>

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba błędów rzeczowych	OGÓŁEM Kl iK
		9	10	11	12	13	14	15	16			

3a	Struktura wypowiedzi	0	1	2	3
		G	F	E	C

3b	Spójność wypowiedzi	Liczba błędów w spójności	0	1	2	3

3c	Styl wypowiedzi	0	1

4a	Zakres i poprawność środków językowych	Liczba błędów językowych	0	1	2	3	4	5	6	7										
			3	3	3	2	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1

4b	Poprawność ortograficzna	Liczba błędów ortograficznych	0	1	2

4c	Poprawność interpunkcyjna	Liczba błędów interpunkcyjnych	0	1	2

Łączna liczba punktów: .....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

JĘZYK LITEWSKI

Poziom rozszerzony
Formuła 2023

JĘZYK LITEWSKI

Poziom rozszerzony
Formuła 2023

JĘZYK LITEWSKI

Poziom rozszerzony
Formuła 2023

